

**JAARVERSLAG
LEERPLICHT - RMC
2019 - 2020**

VOORWOORD

EEN BIZAR SCHOOLJAAR

"In schooljaar 2019-2020 heeft leerplicht aan scholen gevraagd om leerlingen waar geen contact mee tot stand kwam tijdens de lockdown in verband met corona, en leerlingen die na het heropenen van de scholen in mei en in juni het onderwijs niet hervat hebben, te melden als overig verzuim." Achter deze zin moet een hele wereld schuilgaan. Waren we vorig jaar nog vooral bezig met voorkomen dat leerlingen thuis komen te zitten, nu zit praktisch heel Nederland thuis... Een bizarre toestand. We hebben het voortdurend over 'risicogroepen' maar wat mij betreft vallen jonge mensen daar ook onder. Maar liefst 300.000 jongvolwassenen in Nederland hebben moeite om een baan te vinden en dat wordt zeker niet beter als ze niet lekker in hun vel zitten door de coronamaatregelen.

Qua leerplicht leidt de coronacrisis tot een vreemde paradox. Het aantal meldingen van verzuim liep behoorlijk op, doordat de scholen op 16 maart tijdelijk dicht gingen. Dit werd geregistreerd als 'overig verzuim'.

"En omdat de scholen vanaf die datum gesloten waren, was er geen sprake meer van ongeoorloofd verzuim en konden scholen hier dus geen melding van maken." Bijgevolg liep het ongeoorloofd verzuim belangrijk terug. Het luxe verzuim daalde trouwens ook want er kon minder worden gereisd. Gelukkig gaat het onderwijsveld creatief om met alle complicaties waar we nu tegenaan lopen.

Lichtpuntjes zijn er ook. Zo kon er meer werk worden gemaakt van het benaderen van voortijdig schoolverlaters. En liep in onze regio het percentage VSV-ers fors terug. We scoren nu zelfs beter dan het landelijk gemiddelde. De inspanning wordt daarbij vooral gericht op MBO-niveau 3 en 4.

Wat me minder bevalt is dat sinds afgelopen jaar, minder gegevens over verzuimende leerlingen mogen worden uitgewisseld. Een gevolg van de privacywetgeving. Als wethouder vraag ik me dan af welk probleem met de nieuwe wet is opgelost. Gelukkig werken we in het onderwijs vooral met mensen. En mogen andere gegevens (de vroegtijdige aanmelding voor MBO scholen) wel ruimhartiger worden gedeeld. Er ligt ook een wetsvoorstel om gemeenten beter in staat te stellen hun sociale taken integraal op te pakken.

Het grootste gevaar van de coronacrisis in deze context is voor mij dat jongeren in een kwetsbare positie, extra kwetsbaar dreigen te worden. Dit willen we bestrijden en liefst voorkomen. Teveel jongeren zijn nog buiten beeld en dit blijft mij vervullen met zorg.

Tegelijk ben ik onder de indruk van de manier waarop het onderwijsveld de coronacrisis heeft opgepakt. In recordtijd is een heel nieuw digitaal onderwijsaanbod opgestart en dat pleit voor de kwaliteit en creativiteit van de medewerkers in het onderwijs. Dit geeft de bestuurder moed.

FRANS SCHATORJÉ
wethouder Onderwijs gemeente Venlo

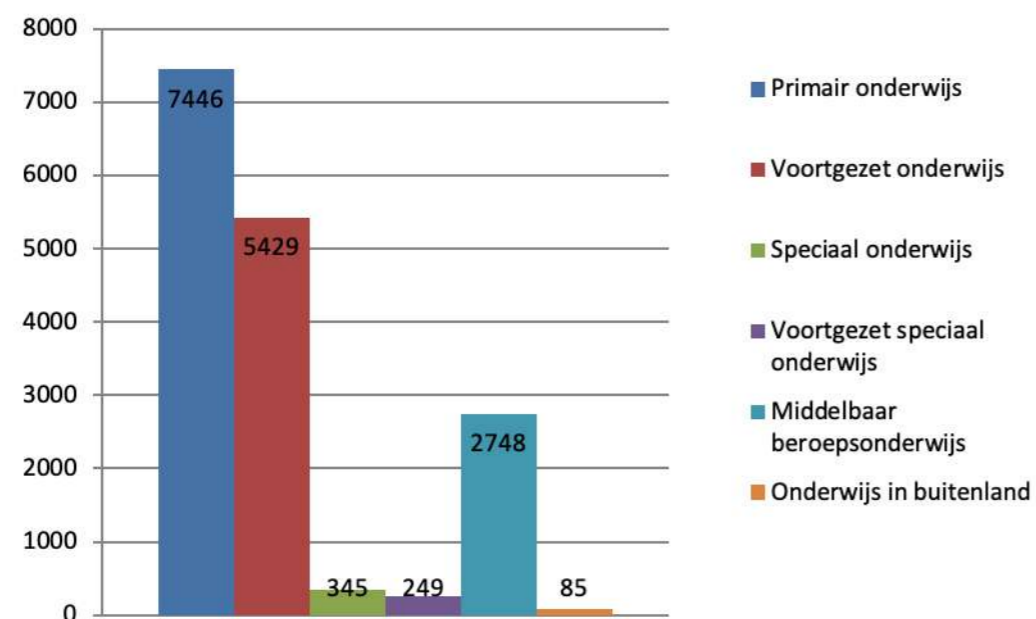
INHOUDSOPGAVE

Leerlingenaantallen	4
Leerplicht en Kwalificatieplicht	6
Vrijstelling van leerplicht	7
Samenwerking loont, een casusbeschrijving	8
Soorten verzuim	10
Cijfers leerplicht	13
Leerplicht in tijden van Corona	16
Casus onderwijs-zorgarrangement	18
Verzuim 18 jaar en ouder	21
Voortijdig schoolverlaters	24
Monitoring jongeren in een kwetsbare positie	26
Regionale aanpak voorkomen voortijdig schoolverlaten	32
Ontwikkelingen leerplicht en RMC 2019-2020 en verder	34

LEERLINGENAANTALLEN

Venlose leerlingen schooljaar 2019-2020

In bovenstaande tabel wordt per onderwijssoort weergegeven hoeveel leerlingen, in de leeftijd van 4-23 jaar en woonachtig in Venlo, afgelopen schooljaar ingeschreven stonden op een school. In totaal ging het om 16.302 leerlingen.
In de categorie "Onderwijs in buitenland" gaat het om onderwijs vergelijkbaar met het Nederlandse primair of voortgezet onderwijs of het middelbaar beroepsonderwijs. Er is hierin geen onderverdeling gemaakt.

LEERP LICHT

Leerplicht geldt voor kinderen van 5 tot en met 16 jaar; vanaf de eerste dag van de maand nadat een kind 5 jaar wordt tot het einde van het schooljaar waarin het 16 jaar is geworden of tot het einde van twaalf volledige schooljaren. De basisschoolperiode telt mee voor acht jaar, ook als de leerling hier korter over gedaan heeft. Elk nieuw schooljaar start op 1 augustus. De meeste kinderen gaan al naar school als ze 4 jaar zijn. Ze vallen dan nog niet onder de Leerplichtwet. Voor hen gelden wel de regels die de school hanteert over aanwezigheid en het volgen van het onderwijs. Deze regels gelden ook voor leerlingen die niet (meer) leerplichtig zijn.

KWALIFICATIEPLICHT

Na de leerplicht begint de kwalificatieplicht. Met de kwalificatieplicht wordt de leerplicht verlengd tot de dag dat de leerling een startkwalificatie heeft gehaald of tot de dag dat de leerling 18 jaar wordt. Een startkwalificatie is een havo-, vwo- of mbo niveau 2, 3, of 4-diploma. Totdat één van deze twee momenten is bereikt, is de leerling leerplichtig en is de Leerplichtwet van toepassing.

De kwalificatieplicht verplicht alle jongeren een volledig programma van onderwijs te volgen totdat zij een startkwalificatie hebben behaald. De kwalificatieplicht betekent niet altijd vijf dagen per week in de schoolbanken. Het is ook mogelijk om met combinaties van leren en werken aan de kwalificatieplicht te voldoen zoals de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) in het MBO.

De kwalificatieplicht geldt volgens Artikel 4a lid 2 Lpw 1969 niet voor jongeren die het speciaal onderwijs hebben gevolgd in uitstroomprofiel dagbesteding of arbeidsmarktgericht en kinderen in het bezit van een getuigschrift of een diploma van het praktijkonderwijs.

VRIJSTELLING VAN LEERP LICHT

Een kind dat leerplichtig of kwalificatieplichtig is en in Nederland woont, moet ingeschreven staan op een school. In een aantal gevallen kunnen ouders vrijstelling van deze inschrijvingsplicht aanvragen. Dat kan in onderstaande situaties:

Artikel 5 sub a Leerplichtwet:

Het kan voorkomen dat een kind door psychische of lichamelijke klachten (nog) niet in staat is om onderwijs te volgen. In deze situatie kunnen ouders vrijstelling aanvragen. Hiervoor dienen ouders een beroep op vrijstelling te doen bij de leerplichtambtenaar en een verklaring van een arts, psycholoog of pedagoog te overleggen waaruit blijkt dat het kind niet in staat is om onderwijs te volgen.

Artikel 5 sub b Leerplichtwet:

Indien ouders bezwaar hebben tegen de levensbeschouwelijke richting van scholen in de buurt, dan kunnen zij vrijstelling aanvragen 'vanwege richtingsbedenking'. Voor deze vrijstelling dienen ouders een beroep te doen op vrijstelling en een verklaring af te leggen.

Artikel 5 sub c Leerplichtwet:

Indien een kind staat ingeschreven in een Nederlandse gemeente, maar onderwijs volgt in het buitenland, kunnen ouders een beroep doen op vrijstelling. Ouders doen ieder schooljaar dat hun kind nog geen 18 jaar oud is een beroep op vrijstelling. Ouders dienen aan te tonen dat hun kind in het buitenland naar school gaat en deze school ook daadwerkelijk bezoekt.

De tabel hieronder toont hoeveel vrijstellingen zijn afgegeven.

	Schooljaar 2019-2020	Schooljaar 2018-2019
Artikel 5 sub a	32	27
Artikel 5 sub b	0	0
Artikel 5 sub c	75	74

NB: het aantal Venlose leerlingen dat een school in het buitenland bezoekt ligt hoger dan het aantal vrijstellingen omdat voor leerlingen die ouder dan 18 jaar zijn geen beroep op vrijstelling gedaan hoeft te worden, terwijl wel geregistreerd is dat deze leerlingen in het buitenland naar school gaan.

SAMENWERKING LOONT, EEN CASUSBESCHRIJVING

Het betreft een leerling van 11 jaar oud, Kevin*. Kevin start in het regulier onderwijs. Hij is op jonge leeftijd betrokken bij een ernstig verkeersongeval waarbij hij niet-aangeboren hersenletsel (NAH) oploopt. Dit hersenletsel is zo ernstig dat regulier onderwijs niet meer mogelijk is vanwege het gedrag en de ondersteuningsbehoefte van Kevin. In groep 3 (februari 2014) maakt hij de overstap naar het speciaal onderwijs (SO).

Door zijn NAH is er sprake van emotionele ontremming en aandachtproblematiek. Dit leidt tot opstandig gedrag waardoor Kevin zich steeds minder laat aansturen in de klas. Daarbij wordt zijn zelfbeeld steeds negatiever doordat hij veel aanvaringen heeft met klasgenootjes en leerkracht. School ziet een toename van de problematiek. In juli 2017 vindt er op school een incident plaats dat voor school aanleiding is om de Onderwijsinspectie te verzoeken vanaf augustus 2017 ontheffing van de leertijd te verlenen.

School is handelingsverlegen en Kevin komt een tijd thuis te zitten terwijl allerlei partijen waaronder een gezinscoach, de gedragswetenschapper van school, een kinderpsychiater, leerplicht en een medewerker van een expertisecentrum zich beraden over de te nemen stappen. Uiteindelijk is er een plan gereed dat erin voorziet om Kevin, met behulp van een organisatie voor complexe hulpvragen, te laten terugkeren in het onderwijs. Kevin start met 1 uur per dag op een behandelgroep verbonden aan de school. Op deze behandelgroep gaat het echter niet goed en uiteindelijk stelt school zich op het standpunt dat Kevin niet in staat is om te functioneren binnen een onderwijssetting. Via bemiddeling van school start Kevin in februari 2018 op de dagbehandeling van een externe partij. De dagbehandeling verloopt moeizaam, deels door de omgang met overige bezoekers, deels door onbekendheid met NAH.

Bij de dagbehandeling doet zich een incident voor waarna Kevin niet meer naar de groep durft en vanaf mei 2018 wederom thuis zit.

School zoekt contact met leerplicht om te komen tot een vrijstelling van de inschrijvingsplicht bij een school. Er wordt een verklaring omtrent lichamelijke en/of geestelijke gesteldheid zoals bedoeld in artikel 5 onder a overgelegd door de gedragswetenschapper van het SO. Het formulier waarin door de ouders verzocht wordt om vrijstelling ontbreekt. Leerplicht zoekt daarom contact met moeder. Het blijkt dat moeder het helemaal niet eens is met het aanvragen van een vrijstelling. Een en ander zit haar duidelijk hoog. Ze heeft ter ondersteuning oma meegenomen met wie ze vaak haar zorgen rond Kevin deelt en die op praktisch gebied vaak bijspringt. Moeder is van mening dat Kevin zeker leerbaar is, als maar rekening wordt gehouden met zijn beperkingen. Op de huidige school komt Kevin inderdaad niet tot leren, moeder is op zoek naar een school waar men ervaring heeft met kinderen met NAH. Zij heeft zich gewend tot een organisatie voor cliëntondersteuning. Leerplicht plant een Ronde Tafel Overleg (RTO) en nodigt daarbij de betrokken gezinscoach uit, de medewerkster van de organisatie voor cliëntondersteuning en een specialist NAH vanuit een organisatie voor mensen met complexe problematiek. Tevens wordt de kinderrevalidatiearts om zijn mening gevraagd. Uit het RTO blijkt dat de medewerkster van de organisatie voor cliëntondersteuning al een mogelijke school in gedachten heeft: een school met ervaring met leerlingen met NAH in Nijmegen. Na onderzoeken en een toelatingsprocedure wordt Kevin daar aangenomen.

Dan doet zich een volgende hindernis voor: moeder komt niet in aanmerking voor leerlingenvervoer aangezien er in Venlo ook SO-scholen zijn. Via bemiddeling van leerplicht geeft de SO-school in Venlo een zogenaamde niet-toegankelijkheidsverklaring af. Hiermee geven zij te kennen dat er in Venlo geen passend onderwijs voor Kevin is en de school in Nijmegen voor hem de dichtstbijzijnde school is.

Hierdoor kan moeder een beroep doen op leerlingenvervoer.

Inmiddels is Kevin van het SO doorgestroomd naar het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO), eveneens in Nijmegen en gaat hij nog altijd met veel plezier naar school.

*Kevin is een fictieve naam

SOORTEN VERZUIM

ABSOLUUT VERZUIM

We spreken van absoluut verzuim als een leerplichtige jongere niet op een school staat ingeschreven.

Wie is verantwoordelijk?

Ouders/verzorgers zijn verantwoordelijk voor de inschrijving van jongeren op een school en ook alleen zij kunnen aangesproken worden als zij hun zoon of dochter niet op een school inschrijven.

WETTELIJK VERZUIM

Wettelijk verzuim is het verzuim waarvan de school verplicht is het te melden aan de leerplichtambtenaar, te weten ongeoorloofd verzuim van 16 uur les of praktijktijd gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken.

Schoolverzuim onder deze grens hoeft niet door het hoofd van de school gemeld te worden aan de leerplichtambtenaar, dat mag echter wel als er bijvoorbeeld ook andere zorgsignalen zijn.

Indien blijkt dat een leerplichtige of kwalificatieplichtige jongere minder dan 16 uur les of praktijktijd gedurende een periode van vier opeenvolgende weken verzuimt, maar wel regelmatig te laat komt, lesuren overslaat en/of dagdelen verzuimt, is het belangrijk om een jongere daar op aan te spreken en hier gevolgen aan te verbinden. Het is de bedoeling dat de school hier in eerste instantie zelf mee aan de slag gaat. Hierover zijn in de regio afspraken met het onderwijs vastgelegd in een protocol.

RELATIEF VERZUIM

Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend.

Relatief verzuim is onder te verdelen in:

- Luxe verzuim
- Overig verzuim

LUXE VERZUIM

Luxe verzuim is een vorm van relatief verzuim waarbij zonder toestemming van het hoofd van de school of zonder toestemming van de leerplichtambtenaar, buiten de vastgestelde schoolvakanties om van school wordt verzuimd. Vaak gaat het bij luxe verzuim om (het verlengen van) een vakantie om bijvoorbeeld in een goedkopere periode te kunnen reizen. Wie is verantwoordelijk?

Over het algemeen zijn ouders/verzorgers voor dit verzuim verantwoordelijk.

Het komt echter ook wel voor dat een jongere zelf op vakantie gaat, soms zelfs zonder medeweten van ouders/verzorgers. Als dit kan worden aangetoond zal de jongere zelf op het verzuim worden aangesproken. In alle andere gevallen zijn ouders/verzorgers volledig strafrechtelijk verantwoordelijk.

OVERIG VERZUIM

Overig verzuim bestaat voor een groot deel uit verzuim dat voorheen bekend stond als signaal verzuim. Het is een vorm van relatief verzuim, waarbij met enige regelmaat sprake is van spijbelgedrag zonder dat er sprake is van luxe verzuim, maar met een veelal problematische achtergrond.

In schooljaar 2019-2020 heeft leerplicht aan scholen gevraagd om leerlingen waar geen contact mee tot stand kwam tijdens de lockdown in verband met Corona en leerlingen die na het heropenen van de scholen in mei en in juni het onderwijs niet hervat hebben, te melden als overig verzuim.

Verantwoordelijkheid:

Leerlingen jonger dan 12 jaar zijn niet strafrechtelijk verantwoordelijk. Als een leerling jonger dan 12 jaar veelvuldig spijbelt, zullen ouders hiervoor verantwoordelijk gehouden worden. Bij leerplichtige en kwalificatieplichtige jongeren van 12 jaar en ouder worden zowel de ouders/verzorgers als de jongere strafrechtelijk verantwoordelijk gehouden. Van een oudere leerling mag verwacht worden dat hij/zij weet dat spijbelen niet toegestaan is.

LANGDURIG RELATIEF VERZUIM

Van langdurig relatief verzuim is sprake als een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar, die valt onder de kwalificatieplicht, is ingeschreven op een school of onderwijsinstelling en zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt.

THUISZITTER

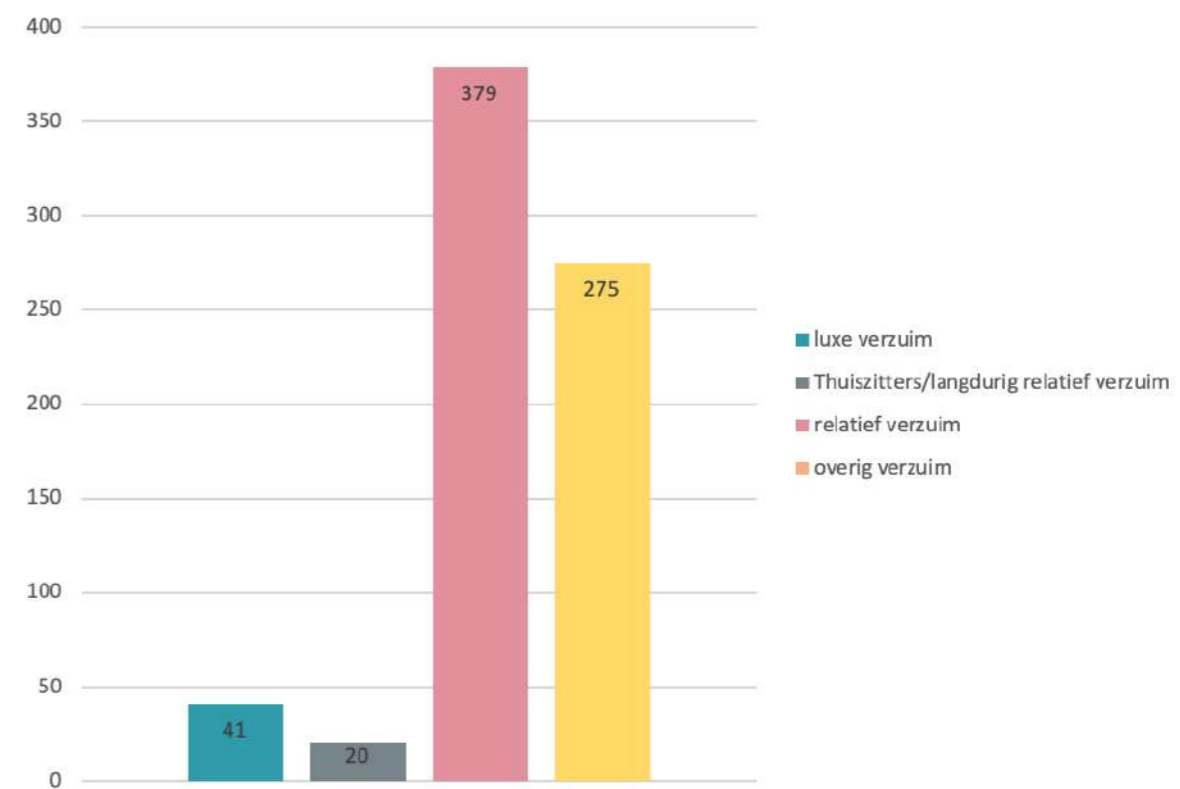
De groep thuiszitters wordt gevormd door leerlingen die langdurig relatief verzuimen en de leerlingen zonder schoolinschrijving (absoluut verzuimers).

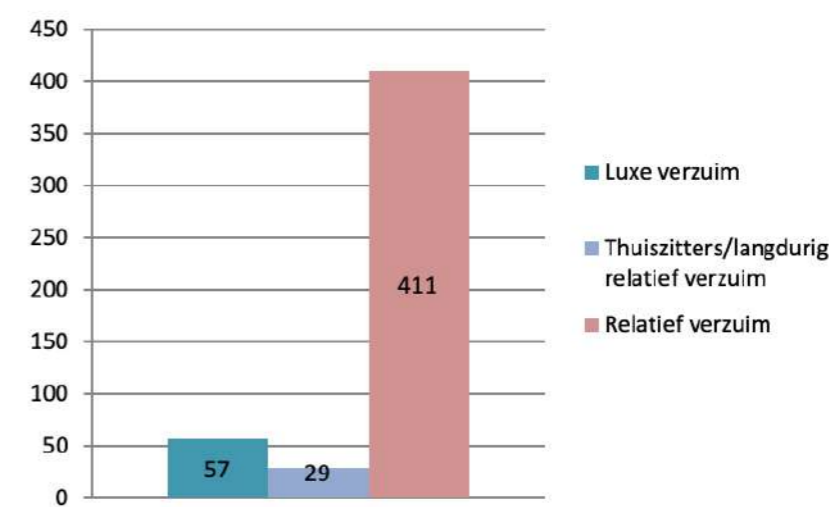

CIJFERS LEERPlicht

Verzuimmeldingen leerplicht 2019-2020

Verzuimmeldingen leerplicht 2018-2019

VERZUIMMELDINGEN

In schooljaar 2019-2020 is door scholen in totaal 715 keer een melding van verzuim gedaan bij Leerplicht Venlo. Dit is een toename van 229 meldingen ten opzichte van schooljaar 2018-2019. De toename van het aantal meldingen wordt voornamelijk veroorzaakt door het groot aantal meldingen van overig verzuim.

Vanaf het moment dat de scholen in verband met de maatregelen rondom Corona moesten sluiten, kon geen ongeoorloofd verzuim gemeld worden. De leerplicht geldt namelijk niet op het moment dat scholen gesloten zijn.

Omdat er zorgen waren over leerlingen die voor de scholen niet bereikbaar waren of geen online onderwijs volgden, hebben we aan de scholen gevraagd om de leerlingen waarmee geen contact tot stand kwam als overig verzuim bij leerplicht te melden. Ook de leerlingen die na het heropenen van de scholen door ouders nog thuis gehouden werden zijn door de scholen als overig verzuim gemeld.

Het aantal meldingen van luxe verzuim is teruggelopen van 57 meldingen in schooljaar 2018-2019 naar 41 in schooljaar 2019-2020. Deze terugloop is verklaarbaar doordat reizen naar het buitenland aan het einde van het schooljaar door de overheid werd afgeraden.

In eerdere schooljaren was er aan het einde van het schooljaar altijd een toename van het aantal meldingen van luxe verzuim. In schooljaar 2019-2020 zijn in de dagen voor de zomervakantie 3 meldingen van vermoedelijk luxe verzuim gedaan, in schooljaar 2018-2019 waren dat er nog 23. Het aantal thuiszitters is afgenomen van 29 in schooljaar 2018-2019 naar 20 in schooljaar 2019-2020, 5 leerlingen stonden een periode van het schooljaar niet ingeschreven op een school om uiteenlopende redenen (absoluut verzuim) en 15 leerlingen stonden wel ingeschreven op een school maar bezochten deze langer dan 4 weken aaneengesloten niet (langdurig relatief verzuim).

Bij vrijwel alle thuiszitters is sprake van meervoudige problematiek waardoor het naar school gaan moeizaam tot zeer moeizaam verloopt. Leerplicht werkt intensief samen met partners in het onderwijs en de zorg om ervoor te zorgen dat voor alle leerlingen een zo passend mogelijke plek in onderwijs of zorg gerealiseerd wordt.

LUXE VERZUIM 2019-2020

Luxe verzuim is een vorm van verzuim waarbij zonder toestemming van het hoofd van de school of de leerplichtambtenaar buiten de vastgestelde schoolvakanties om van school wordt verzuimd. Vaak gaat het bij luxe verzuim om (het verlengen van) een vakantie. Sinds een aantal jaren controleert Leerplicht Venlo rondom vakanties actief op luxe verzuim. Een gevolg hiervan is dat scholen meer luxe verzuim bij leerplicht melden gedurende het schooljaar. Bij de start van het schooljaar heeft leerplicht een luxe-verzuimactie gedaan, aan het einde van het schooljaar in verband met de maatregelen rondom Corona niet. Meldingen aan het einde van het schooljaar zijn wel direct opgepakt. In totaal zijn in het schooljaar 41 meldingen gedaan over 38 leerlingen waarbij school het vermoeden had van luxe verzuim. Een leerling was nog niet leerplichtig, bij alle andere leerlingen is een huisbezoek afgelegd, 8 leerlingen zijn thuis aangetroffen, 29 leerlingen bleken niet thuis te zijn. De ouders van al deze leerlingen zijn uitgenodigd voor een gesprek bij leerplicht. Bij 12 leerlingen was er sprake van overmacht (bijvoorbeeld pech met de auto op terugreis van vakantie). Tegen de ouders van 17 leerlingen is proces-verbaal opgemaakt.

LEERPLICHT IN TIJDEN VAN CORONA

Schooljaar 2019-2020 was een bijzonder schooljaar voor leerplicht. Vanwege de coronapandemie gingen de scholen vanaf maandag 16 maart 2020 dicht. De sluiting duurde voor het basisonderwijs tot 11 mei, het voortgezet onderwijs ging vanaf 2 juni deels van start en vanaf 15 juni weer volledig, terwijl het MBO vanaf 15 juni weer in deeltijd hervatte. Dit betekende nogal wat voor de rol van de leerplichtambtenaar, het bewaken van de schoolgang van de leerlingen was in deze periode immers niet mogelijk. Leerplicht besloot alle nog openstaande verzuimmeldingen te sluiten. Acties uitzetten en de meldingen op de gebruikelijke wijze afwickelen terwijl leerlingen de schoolgang niet konden hervatten, was weinig zinvol.

Het was bewonderingswaardig hoe snel vrijwel alle scholen met een online lesaanbod kwamen. Van klassikaal onderwijs werd er overgestapt naar online onderwijs en/of werden opdrachten verstrekt waar leerlingen thuis aan konden werken en die naderhand moesten worden ingeleverd.

In deze periode was er veelvuldig contact met de scholen. Leerplicht vroeg scholen de leerlingen door te geven waar ze geen contact mee konden krijgen, waar zorgen over waren en de leerlingen die niet of nauwelijks online waren en/of geen schoolopdrachten inleverden. In de periode van 16 maart tot 11 mei 2020 ging het om 45 meldingen. Leerplichtconsulenten gingen in hun netwerk op zoek naar partijen die contact hadden met de gezinnen en er werden zogenaamde deurbezoeken afgelegd. Op deze wijze werd met alle gezinnen uiteindelijk contact verkregen en werd ervoor gezorgd dat het contact tussen school en ouders/kinderen werd hersteld.

Bij de kinderen die geen schoolopdrachten ophaalden en niet online waren, werd navraag gedaan naar de oorzaak en werd gewezen op het belang juist in deze periode actief bezig te blijven met het schoolwerk en regelmaat aan te houden. Ook dit had vaak een positief resultaat tot gevolg. Een aantal leerlingen nam geen deel aan het online onderwijs omdat zij niet de beschikking hadden over digitale middelen. Hier werd vanuit leerplicht in bemiddeld. Er werd contact gezocht met de scholen die soms apparatuur in bruikleen gaven of ouders werden verwezen naar de Stichting Leergeld om via die weg een laptop te verkrijgen.

De heropening van de scholen in mei en juni bracht opnieuw een andere werkwijze met zich mee. Het bleek dat niet alle ouders het aandurfd en hun kinderen weer naar school te laten gaan. Grofweg had dit tweeërlei oorzaken: ouders of leerlingen behoorden zelf tot de risicogroep of ouders waren enorm angstig om besmet te worden met het virus zonder dat daar medische redenen aan ten grondslag lagen.

Vanuit het ministerie van OCW kwam de boodschap om vooralsnog niet te handhaven bij de thuisblijvers. Ondanks het feit dat handhaving niet mogelijk was, heeft leerplicht de scholen verzocht de afwezigheid te melden. Leerplicht vroeg een melding "overig verzuim" te doen om zodoende meteen in beeld te hebben dat het hier niet om regulier verzuim ging maar vermoedelijk om corona-gerelateerde afwezigheid. Zo had leerplicht in beeld hoe groot de groep kinderen was die thuis werd gehouden en kon dit gemonitord worden.

Kwamen er van september tot 16 maart 411 verzuimmeldingen binnen, in de periode van 11 mei tot einde van het schooljaar op 11 juli ging het om 234 meldingen.

Met behulp van motiverende en stimulerende gespreksvoering trachtte leerplicht ouders voldoende vertrouwen te geven in de maatregelen die genomen waren om een veilige schoolgang te waarborgen. Leerplicht moedigde aan dat ouders in gesprek gingen met school en daar een kijkje gingen nemen om de situatie aan den lijve te ervaren. Dat nam veel koudwatervrees weg en toen, na de heropening van de scholen, het aantal besmette personen stabiel bleef en later ook afnam, gingen de meeste kinderen weer naar school. Een enkeling bleef nog thuis tot aan de zomervakantie, maar in het nieuwe schooljaar bleek nagenoeg iedereen weer naar school te gaan.

CASUS ONDERWIJS- ZORGARRANGEMENT

Anna* is een meisje van 17 jaar. Leerplicht is bij Anna betrokken geraakt toen ze 16 jaar was.

Anna heeft op een reguliere basisschool onderwijs gevolgd en is daarna naar een middelbare school in Venlo gegaan. Anna heeft een pestverleden en grote psychische klachten. Ze heeft hiervoor behandeling gehad en ambulante begeleiding. Gedurende de behandeling heeft ze op het speciaal onderwijs gezeten. Vanuit het speciaal onderwijs is ze in 2019 weer aangemeld op een reguliere VO-school in Venlo.

De behandeling is afgerond. Op de nieuwe school gaat het niet goed. Anna wordt vaak afgemeld met hoofd- en buikklachten en blijft ook regelmatig zomaar weg. In verband met haar hoge afwezigheid is Anna gemeld bij leerplicht.

Leerplicht heeft Anna en moeder opgeroepen voor een gesprek. In het gesprek geeft Anna aan dat het helemaal niet goed gaat en ze niet kan aarden op de huidige school. Ze heeft het niet naar haar zin en heeft hoofd- en buikpijn. Daarbij kan ze zich totaal niet concentreren op school en heeft ze angstklachten.

School heeft voor Anna een speciaal traject op maat gemaakt, een leerwerktraject waarbij Anna een paar dagen per week naar stage gaat en twee dagen per week naar school.

Het gaat korte tijd goed maar dan valt Anna opnieuw uit, zowel op school als op stage. Leerplicht organiseert een overleg met alle betrokken partijen. Ook haar begeleider van de vorige school is gevraagd mee te denken. Samen met alle betrokkenen wordt geconcludeerd dat de kans groot is dat Anna overal op het regulier onderwijs gaat vastlopen. De verwachting is dat Anna het ook op het speciaal onderwijs niet zal redden. Anna en moeder zijn hulpverlening moe. Ze willen geen nieuwe hulpverleners meer over de vloer. Anna geeft aan bij gesprekken met hulpverlening dicht te klappen en niet meer te willen/kunnen praten.

Leerplicht gaat opnieuw aan de slag met Anna, nu vanuit de insteek om te onderzoeken wat ze leuk vindt en waar ze plezier uit haalt. Anna blijkt heel graag buiten te zijn en omgaan met dieren vindt ze erg leuk.

Voor leerplicht was inmiddels duidelijk dat volledig onderwijs op een reguliere school geen optie was voor Anna. Er werd op zoek gegaan naar een combinatie van onderwijs en zorg. Zo kwam een traject bij "Vorster Hand" in beeld.

Leerplicht heeft in deze casus samengewerkt met het Sociaal Wijkteam.

Aanvankelijk stond Anna niet open voor dit traject. Vanuit haar problematiek is ze snel sceptisch over nieuwe voorstellen, zo ook over dit traject. Leerplicht is samen met moeder en Anna naar de eerste afspraak bij Vorster Hand gegaan. Bij aankomst op de locatie werd Anna meteen een stuk vrolijker. Ze werd direct enthousiast van de omgeving en de dieren. Er vond een uitgebreid kennismakingsgesprek plaats bij Vorster Hand.

Enkele weken later heeft Anna de beslissing genomen om het traject aan te gaan. De indicatie was inmiddels geregeld door het Sociaal Wijkteam.

Het vervoer naar Sevenum bleek echter nog een probleem te zijn. Anna had in de proefperiode bij Vorster Hand nog geen recht op een OV jaarkaart. De moeder van Anna heeft een bewindvoerder en kon de reiskosten (met de bus) niet voorschieten. De jeugdwet bleek hierin niet te voorzien. Om ervoor te zorgen dat Anna zo snel mogelijk kon starten bij Vorster Hand moesten de reiskosten wel georganiseerd worden. De kans was anders aanwezig dat Anna alsnog af zou haken voor het traject. Na intensief intern overleg zijn de vervoerskosten uiteindelijk vanuit de bijzondere bijstand vergoed.

Toen ook de reiskosten geregeld waren, is Anna in februari 2020 gestart.

Anna is heel enthousiast begonnen en is iedere dag volgens afspraak naar Vorster Hand gegaan. Helaas is ze vanwege de lockdown in verband met Corona vanaf half maart thuis komen te zitten. Gelukkig is het traject inmiddels weer hervat.

Onlangs heeft een evaluatie plaatsgevonden en Anna zit heel goed op haar plek bij Vorster Hand. Ze doet goed mee en er is perspectief dat ze haar niveau 1 opleiding op korte termijn gaat halen. Sociaal-emotioneel gaat het veel beter met haar. Anna krijgt hier het onderwijs en de begeleiding die ze nodig heeft.

Anna geeft zelf aan dat de grootste winst zit in de ruimte die ze krijgt op Vorster Hand: als haar hoofd "vol" zit, kan ze even naar buiten en met de dieren bezig zijn, als ze een beetje tot rust is gekomen gaat ze meteen weer terug en pakt ze de draad van het programma weer op. Anna heeft weer perspectief. Ze wil na het behalen van haar niveau 1 diploma verder gaan naar een vervolgopleiding op niveau 2.

"*Anna is een fictieve naam"

Boerderij Vorster Hand is gelegen in het buitengebied van Sevenum. Vorster Hand is onder meer een zorgboerderij. Naast de zorgboerderij is de organisatie in 2018 in samenwerking met CitaVerde (Agrarisch opleidingscentrum AOC) en een aantal gemeenten gestart met een leerverzorging. Hier wordt onderwijs gecombineerd met intensieve begeleiding op sociaal-emotioneel gebied. Door de intensieve samenwerking met het onderwijs (CitaVerde) kunnen leerlingen in een omgeving waar naast onderwijs ook veel praktijk geboden wordt, een diploma op MBO niveau 1 (entree-diploma) behalen. De leerlingen krijgen op locatie onderwijs van docenten van CitaVerde.

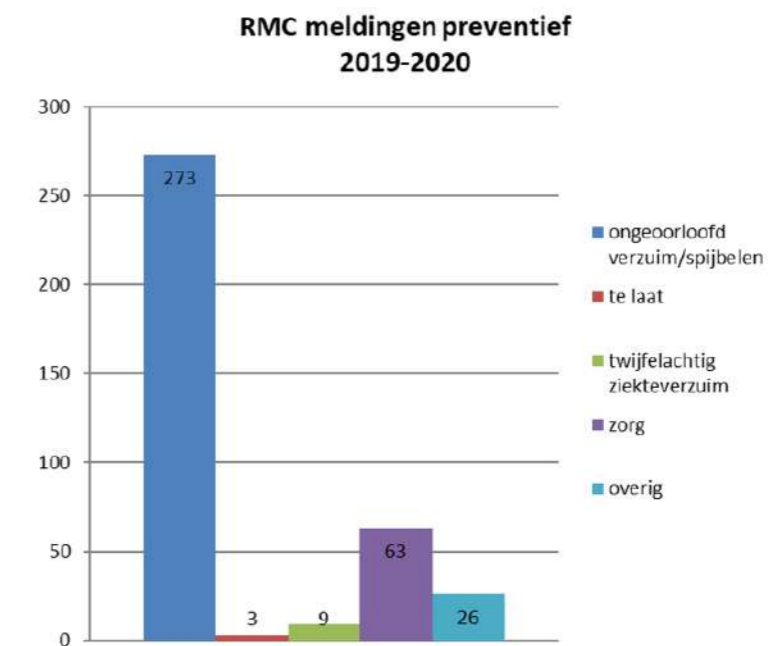

VERZUIM 18 JAAR EN OUDER

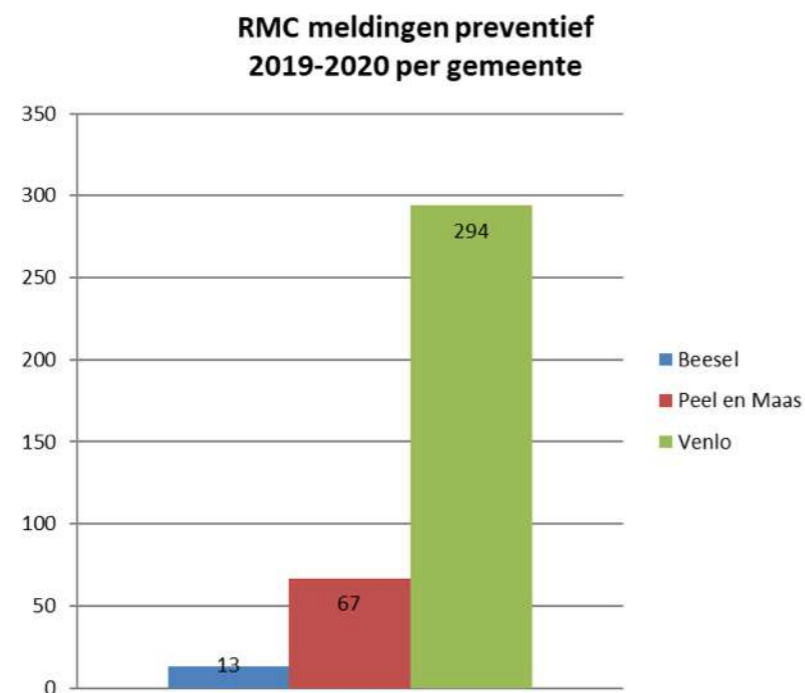
In het schooljaar 2019-2020 heeft RMC 374 verzuimmeldingen van met name ROC's ontvangen. Dit aantal is lager dan in schooljaar 2018-2019, in dat schooljaar is er 557 keer melding van verzuim bij RMC gedaan. Deze daling wordt verklaard door de sluiting van de scholen per 16 maart 2020 als gevolg van de Corona maatregelen. Omdat de schoolgebouwen vanaf die datum gesloten waren, was er geen sprake meer van ongeoorloofd verzuim en konden scholen hier dus geen melding van maken. Het team leerplicht/RMC heeft afspraken gemaakt met alle scholen dat zij via het verzuimloket van DUO meldingen konden doen voor leerlingen waar school zich zorgen over maakte. De leerling nam bijvoorbeeld niet of onvoldoende deel aan de online onderwijsactiviteiten, was niet/slecht bereikbaar voor school of er was sprake van dreigend schooluitval. Scholen meldden dit verzuim veelal onder de categorie "overig verzuim". Zie ook het artikel op pagina 16 voor de werkwijze vanuit leerplicht in deze periode. Ook voor het melden van 18plus leerlingen werden regionaal deze afspraken gemaakt, met name met het MBO. De RMC-consulenten legden contact met de gemelde leerlingen, telefonisch of schriftelijk en in het uiterste geval met een deurbezoek. Dit met het doel om het contact tussen de leerling en school weer tot stand te brengen en voortijdige schooluitval te voorkomen. Gefaseerd gingen de scholen weer open en werden combinaties van fysiek en online onderwijs opgestart. Het MBO ging hierbij als laatste op 15 juni 2020 gedeeltelijk weer open.

Vanaf het moment van sluiting van de scholen tot het eind van het schooljaar hebben scholen nog 38 keer een melding gedaan bij RMC. In diezelfde periode in schooljaar 2018-2019 heeft RMC 184 verzuimmeldingen ontvangen. Als er geen sprake was geweest van sluiting van de scholen en scholen dus verzuim waren blijven melden, dan was het totaal aantal meldingen waarschijnlijk ongeveer gelijk geweest aan het aantal meldingen in schooljaar 2018-2019.

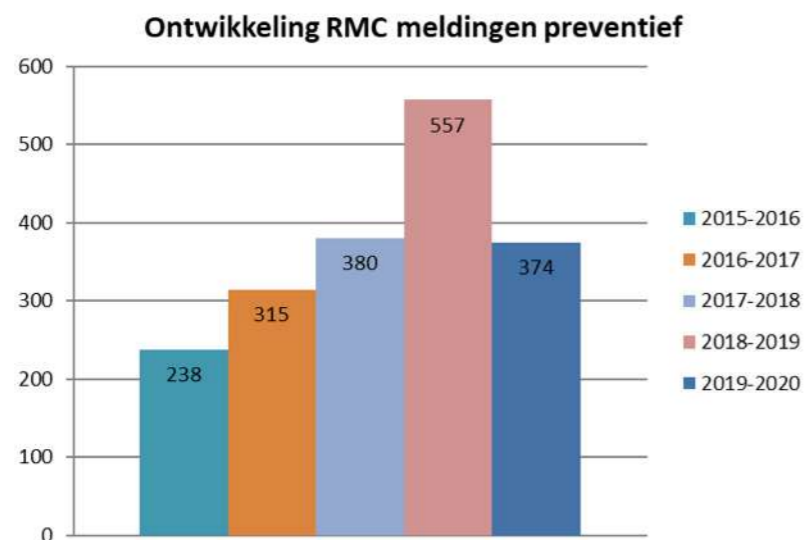
In onderstaande tabel zijn de verzuimmeldingen naar verzuimsoort weergegeven.

In onderstaande tabel zijn de verzuimmeldingen naar woonplaats van de jongeren uitgesplitst.

Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van het preventieve RMC meldingen zien in de afgelopen schooljaren.

RESULTATEN RMC MELDINGEN PREVENTIEF

Van de 374 verzuimmeldingen die RMC heeft ontvangen in schooljaar 2018-2019, zijn 302 (80,7%) meldingen afgesloten met het resultaat dat de jongere in het onderwijs is gebleven (zowel BOL- als BBL-opleidingen).

5 jongeren hebben tijdens het begeleidingstraject van RMC hun startkwalificatie behaald. 5 jongeren zijn verhuisd waardoor de melding bij RMC Venlo werd afgesloten en indien nodig is overgedragen aan een andere RMC regio.

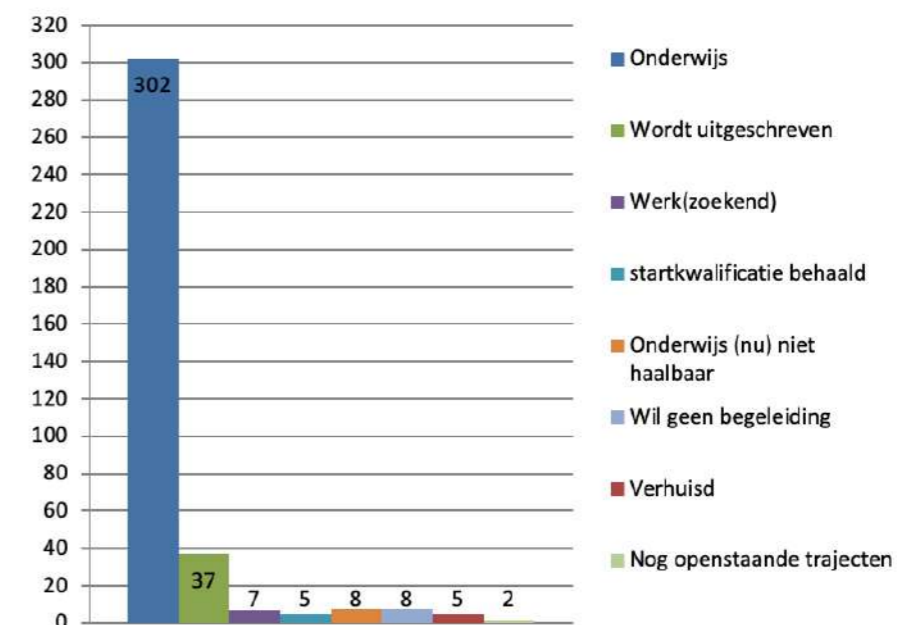
5 keer werd een RMC verzuimmelding afgesloten met als resultaat dat de jongere is uitgestroomd naar werk omdat dat op dat moment voor de jongere beter passend bleek te zijn dan een opleidingstraject.

37 meldingen werden na afloop van het begeleidingstraject afgesloten met het resultaat dat de leerling zou worden uitgeschreven. Dit kan zowel op initiatief van school zijn gebeurd omdat voortzetten van de opleiding niet meer zinvol was, als op initiatief van de leerling omdat deze besloot te stoppen met school. Deze jongeren zijn door RMC verder begeleid als VSV-er.

Voor 8 jongeren bleek een opleidingstraject niet haalbaar te zijn als gevolg van persoonlijke omstandigheden of bleek het opleidingsniveau te hoog te zijn.

Tenslotte stonden 8 jongeren niet open voor de begeleiding van RMC. Na verschillende pogingen om in contact te komen met deze jongeren, ze uit te leggen op welke manier RMC begeleiding kan bieden en ze er op te wijzen wat mogelijke consequenties zijn van verzuim, zijn deze meldingen uiteindelijk afgesloten en teruggelegd bij school.

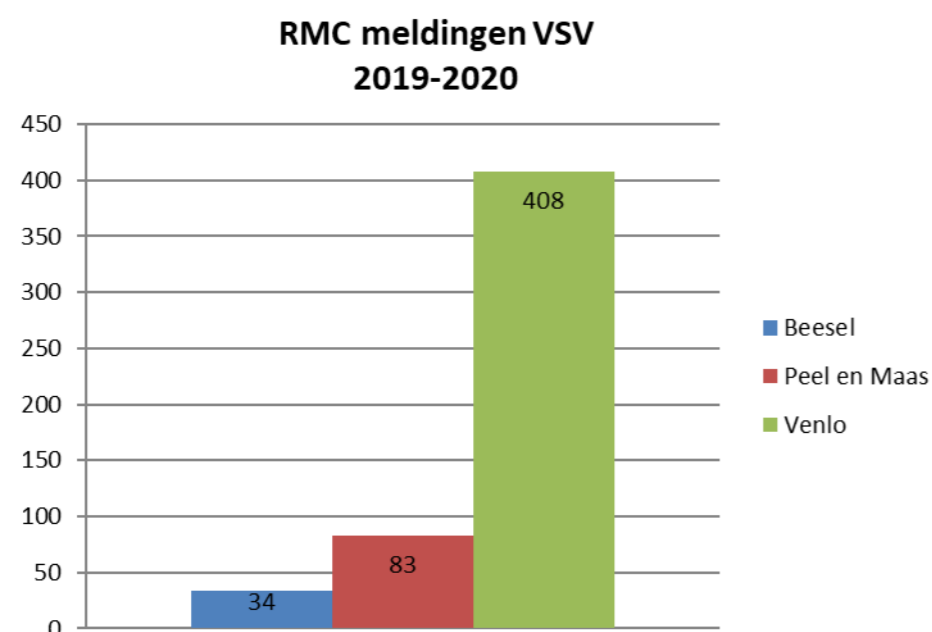
Resultaten RMC meldingen preventief 2019-2020

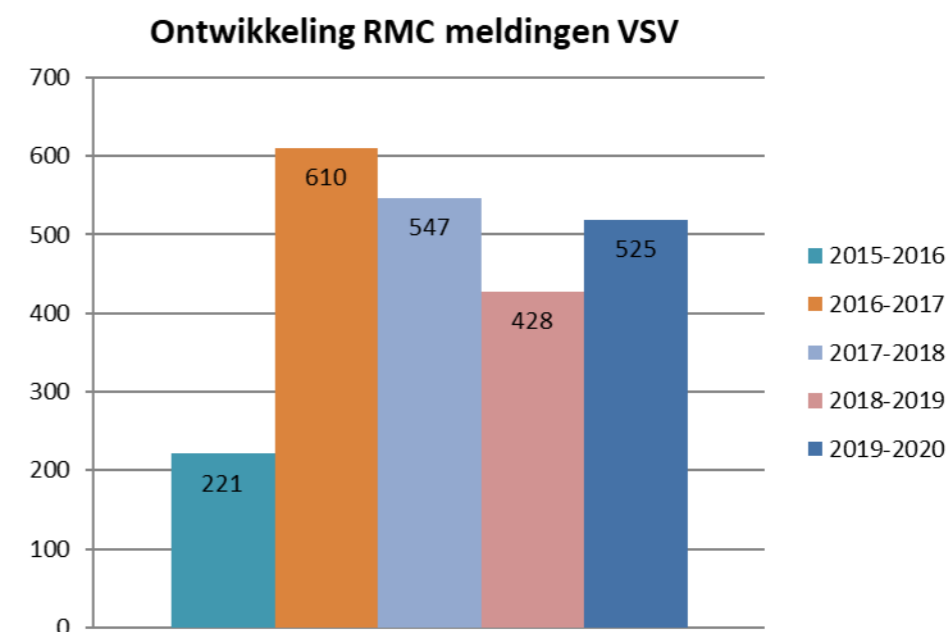
VOORTIJDIG SCHOOLVERLATERS

In het schooljaar 2019-2020 zijn in totaal 525 voortijdige schoolverlaters (VSV-ers) door RMC Venlo actief benaderd. Het betreft hier zowel nieuwe (uitgevallen in schooljaar 2019-2020) als oude (reeds eerder uitgevallen) VSV-ers.

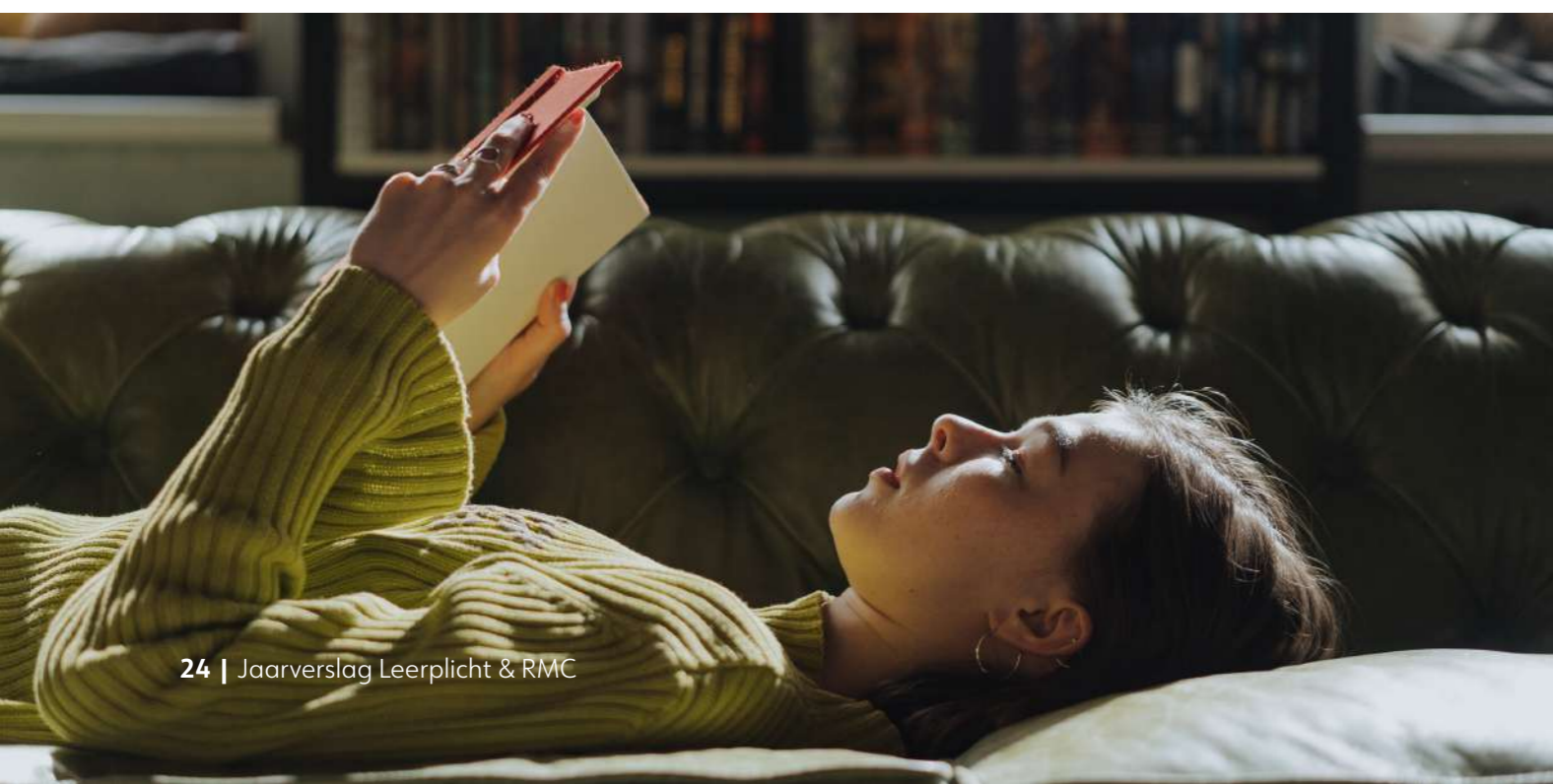
De benaderde VSV-ers zijn in onderstaande tabel naar woonplaats van de jongere uitgesplitst.

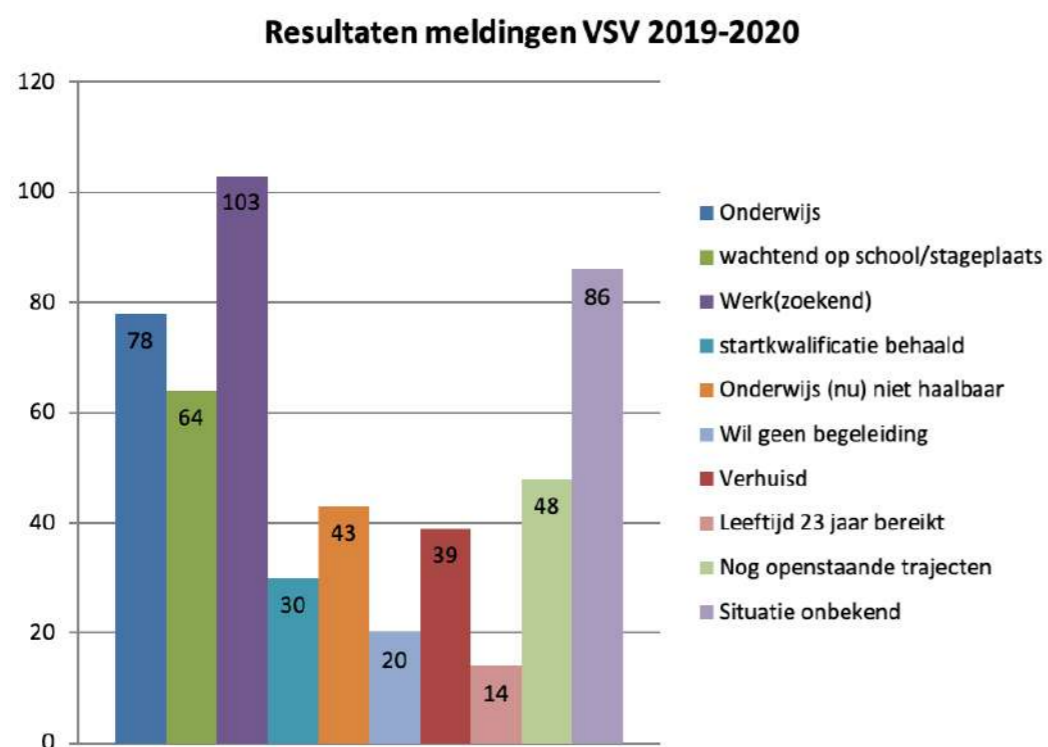
Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van het aantal benaderde VSV-ers zien in de afgelopen schooljaren.

In schooljaar 2019-2020 zijn meer VSV-ers actief benaderd dan in schooljaar 2018-2019; 525 t.o.v. 428. Deze toename is toe te schrijven aan de Coronatijd (16 maart tot einde schooljaar) toen de scholen grotendeels gesloten waren en er minder meldingen van verzuim bij RMC werden gedaan. Hierdoor ontstond ruimte om alle VSV-ers (zowel nieuwe als oud VSV-ers) te screenen aan de hand van het leerlingvolgsysteem op schoolinschrijving en uitstroomprofiel, Suwinet op werk en/of uitkering, en het WIZ-portaal op zorgtraject. De jongeren waarvan geen informatie beschikbaar was, zijn benaderd. In eerste instantie is geprobeerd de jongeren telefonisch, via e-mail of Whatsapp te benaderen. Wanneer RMC niet over het telefoonnummer en/of emailadres beschikte, zijn de jongeren schriftelijk (door middel van een brief met vragenlijst en/of folder) benaderd. Indien er geen contact tot stand kwam, zijn de consulenten op huisbezoek gegaan. In de Coronatijd zijn er deurbezoeken afgelegd i.p.v. huisbezoeken. Dat wil zeggen dat consulenten op gepaste afstand aan de deur een kort gesprek met de jongere en/of huisgenoten voerden. Indien er een uitgebreider gesprek nodig/wenselijk was, werd hiervoor een vervolgspraak gemaakt. Deze vervolgspraak vond ofwel door (video)bellen plaats of, toen dit weer mogelijk was, door middel van een persoonlijk gesprek in het stadskantoor.

RESULTATEN BENADERDE VSV-ERS

Van de 525 benaderde VSV-ers, zijn 78 jongeren weer met een opleiding gestart, zowel voltijd als deeltijd en hadden 64 jongeren bij het afsluiten van het begeleidingstraject zich aangemeld voor een opleiding. Zij waren op dat moment nog niet definitief op een school ingeschreven. In totaal zijn dus 142 VSV-ers teruggeleid naar school.

30 jongeren hebben na afloop of tijdens het begeleidingstraject een startkwalificatie behaald.

Niet voor alle jongeren is een opleidingstraject passend, deze jongeren stromen veelal uit naar werk. Om deze jongeren te begeleiden naar een passende werkplek wordt samengewerkt met de coaches participatie van de gemeente Venlo, gemeente Peel en Maas en gemeente Beesel. Daarnaast heeft RMC nauwe contacten met jongerencoaches en jongerenwerkers uit het zogenaamde voorliggend veld: Includio (gemeente Venlo), Vorkmeer (gemeente Peel en Maas) en Synthese (gemeente Beesel). Zij bieden jongeren ondersteuning op diverse leefgebieden: werk, onderwijs, thuissituatie, vrije tijd, financiën. In totaal zijn 92 jongeren uitgestroomd naar werk en waren 11 jongeren nog werkzoekend op het moment dat het RMC-traject werd afgesloten.

Voor 43 jongeren bleek onderwijs niet haalbaar. Dit zijn jongeren die het maximaal haalbare niveau wat betreft onderwijs bereikt hebben (4), waarvoor onderwijs nu niet haalbaar is (8), jongeren met uitstroomprofiel arbeid of dagbesteding (2), jongeren die in een hulpverleningstraject zitten (21) of jongeren die een uitkering participatiewet ontvangen (8). Deze jongeren zijn in beeld bij een hulpverleningsinstantie, het sociaal wijkteam/gezinscoach, coach participatiewet of Wmo.

53 jongeren bleken op moment van benaderen of tijdens het begeleidingstraject buiten de doelgroep van RMC Venlo te vallen omdat ze verhuisd zijn (39) of 23 jaar zijn geworden (14). De jongeren die verhuisd zijn en die in een lopend begeleidingstraject zaten, zijn overgedragen naar de RMC regio waarnaar ze verhuisd zijn, zodat de begeleiding daar voortgezet kan worden.

48 begeleidingstrajecten stonden nog open op het moment van schrijven van dit jaarverslag, deze jongeren zijn dus nog een beeld bij een RMC-consulent.

Er is ook een groep jongeren die aangeeft geen behoefte aan ondersteuning van RMC te hebben. De begeleiding van RMC is op vrijwillige basis, als een jongeren niet gemotiveerd kan worden om ondersteuning van RMC te accepteren, wordt het dossier van deze jongere voor dat moment gesloten. Jongeren die geen begeleiding willen, maar waarover wel zorgsignalen zijn (bijv schulden, psychische problemen, problemen thuissituatie, verslaving), worden door RMC aangemeld bij Bemoeizorg Jeugd van VVGI.

Van 86 jongeren is de situatie onbekend gebleven. Screening in de verschillende systemen leverde geen (actuele) informatie op en RMC is er helaas niet in geslaagd contact te krijgen met deze jongeren. Zij hebben niet gereageerd op telefoontjes, mails, brieven en zijn niet thuis aangetroffen tijdens een deur/huisbezoek. Deze jongeren en de groep die geen begeleiding wilde, zullen op een later moment (zolang ze nog geen 23 jaar zijn en geen startkwalificatie hebben behaald) weer door RMC benaderd worden met de vraag of er dan wel behoefte aan ondersteuning is.

MONITORING JONGEREN IN EEN KWETSBARE POSITIE

Aan de hand van de "Standaard monitor Jongeren in een kwetsbare positie", opgesteld door Ingrado (de branchevereniging voor leerplicht en RMC), is ook afgelopen schooljaar de groep jongeren in een kwetsbare positie gemonitord. Dit als onderdeel van de nieuwe RMC-taken per 1 januari 2019.

In regio 38 zijn afspraken gemaakt over een uniforme werkwijze, frequentie (op advies van Ingrado 2x per jaar) en tijdstip. RMC ontvangt jaarlijks van DUO de benodigde gegevens om de monitor te kunnen uitvoeren. Regionaal is het advies van Ingrado om cumulatief te monitoren (dat wil zeggen dat ieder jaar ook de gegevens van voorgaande jaren opnieuw meegenomen worden) overgenomen. Dit schooljaar betrof het in totaal 677 jongeren uit de subregio Venlo. In januari 2020 en in mei 2020 is van deze jongeren nagegaan hoe hun situatie op dat moment was. Aan de hand van gegevens uit het registratiesysteem van leerplicht/RMC en van het Inlichtingenbureau (werk/uitkering) is de DUO-lijst gescreend. Jongeren die inmiddels 23 jaar geworden waren, verhuisd waren, een schoolinschrijving hadden of hun startkwalificatie hadden behaald en de jongeren die aan het werk waren of een Wajong-uitkering ontvingen, werden er eerst uitgefilterd. Van de groep die daarna overbleef is nagegaan of de jongeren al bij RMC, bij zorg/hulpverlening of bij een doelmatigheidscoach Participatiewet in beeld waren. Uiteindelijk bleken 22 jongeren nergens in beeld. Per casus is vervolgens bekeken of een, en zo ja welke, interventie of doorverwijzing voor deze jongeren passend was.

In het kader van het nieuwe Programma regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024 is afgesproken om de monitoring te intensiveren: komend schooljaar wordt de monitor 3 keer doorlopen en wordt de te monitoren groep uitgebreid met alle VSV-ers.

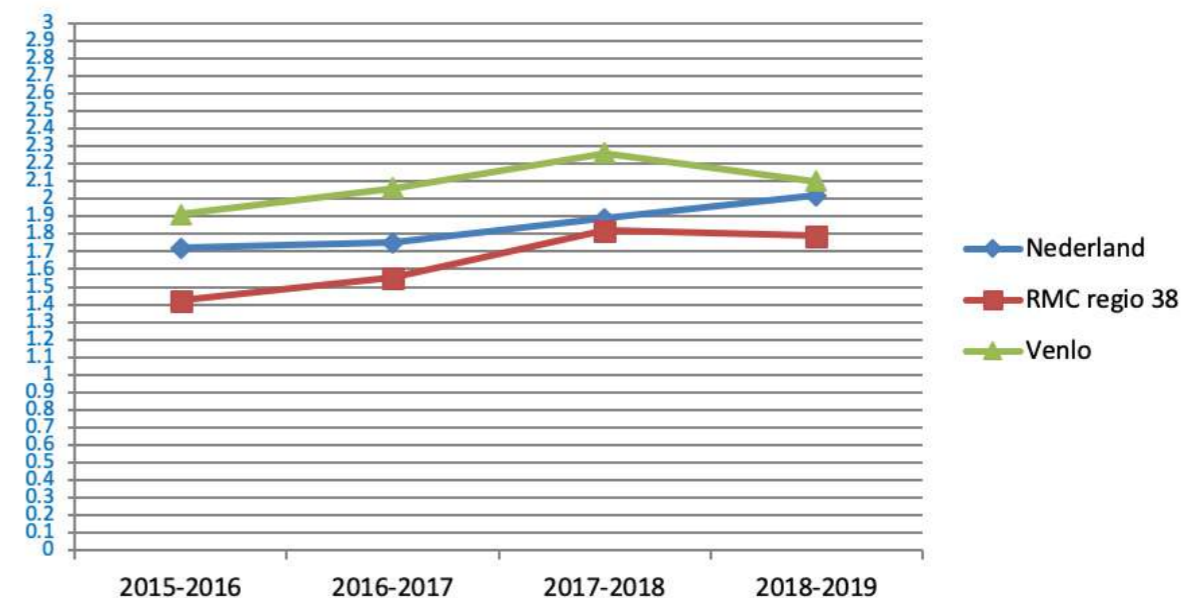
REGIONALE AANPAK VOORKOMEN VOORTIJDIG SCHOOLVERLATEN

In 2016 is de landelijke doelstelling van maximaal 25.000 nieuwe VSV-ers (voortijdig schoolverlaters) per jaar behaald. In 2002 waren dat er nog 71.000! Het ministerie van OCW zet het succesvolle VSV-beleid voort en heeft de ambitie uitgesproken om het jaarlijkse aantal VSV-ers verder terug te dringen tot maximaal 20.000 in 2024.

Venlo is voor de VSV-aanpak centrumgemeente voor RMC regio 38: Noord- en Midden-Limburg. Deze regio scoort in de definitieve cijfers 2018-2019 met een VSV-percentage van 1,79 beter dan het landelijk gemiddelde van 2,02. De gemeente Venlo scoort met een percentage van 2,10 nog net boven het landelijk gemiddelde. Zowel de RMC regio als de gemeente Venlo kenden een daling van het aantal nieuwe VSV-ers (definitieve percentages 2017-2018: RMC regio 38 1,91% en gemeente Venlo 2,35%). Een mooie prestatie, aangezien landelijk het aantal voortijdig schoolverlaters een geringe stijging laat zien.

Inmiddels zijn ook de voorlopige cijfers voor het schooljaar 2019-2020 bekend. Deze laten landelijk, regionaal en lokaal een daling van het VSV-percentage zien. Zowel de regio (1,55%) als de gemeente Venlo (1,60%) scoren in de voorlopige cijfers onder het landelijk gemiddelde van 1,72%.

Ontwikkeling VSV-percentages

WET REGIONALE SAMENWERKING VOORTIJDIG SCHOOLVERLATEN EN JONGEREN IN EEN KWETSBARE POSITIE

De Wet regionale samenwerking voortijdig schoolverlaten en jongeren in een kwetsbare positie (nieuwe wetgeving rondom VSV en RMC) is op 1 januari 2019 in werking getreden. Niet voor alle jongeren is het haalbaar om een startkwalificatie te behalen. Voor deze jongeren (jongeren in een kwetsbare positie) dient ervoor te worden zorggedragen dat zij een passende plek krijgen op de arbeidsmarkt of arbeidsmatige dagbesteding/belevingsgerichte dagbesteding.

De wet houdt een uitbreiding van de doelgroep en taken van RMC in:

1. Monitoring deelname aan onderwijs en arbeidsmarkt van 16-17 jarige uitstromers uit PRO en VSO (alle uitstroomprofielen)
2. Monitoring deelname aan dagbesteding en arbeidsmarkt van 18-23 jarigen met uitstroomprofielen dagbesteding en arbeid
3. Oud-VSV-ers (jongeren die al eerder dan afgelopen schooljaar uitgevallen zijn)
4. Jongeren in een kwetsbare positie (leerlingen van PRO/VSO/VMBO-Basisberoeps/met LWOO/MBO-entree; en jongeren zonder VMBO-diploma)
5. Uitbreiding met beleidsvelden/partijen uit arbeidsmarkt en zorg, noodzakelijk om een sluitend vangnet te creëren en onderhouden

Om jongeren de kans te geven zich te blijven ontwikkelen en een passende plek te vinden in de maatschappij, is het noodzakelijk om zowel lokaal als regionaal te komen tot het bovengenoemde sluitende vangnet.

REGIONAAL VSV PROGRAMMA 2019-2020

Onderwijsbesturen, scholen en gemeenten (leerplicht en RMC) werken zowel regionaal als lokaal intensief samen. Dit is de kern van onze VSV-aanpak.

In onze RMC regio hebben de VO en MBO scholen samen met het Praktijkonderwijs (PrO), VSO scholen en de RMC gemeenten een regionaal programma opgesteld. Anders dan in het vorige VSV-convenant (2012-2016) zijn de maatregelen in het programma niet meer voor de hele convenantsperiode, maar telkens voor één schooljaar vastgesteld. Op het einde van het schooljaar worden de maatregelen geëvalueerd.

Voor de periode vanaf schooljaar 2020-2021 tot en met schooljaar 2023-2024 is een nieuw regionaal programma opgesteld. Dit is inmiddels door de Stuurgroep VSV en het ministerie van OCW vastgesteld (zie ook pagina 32).

In het programma 2019-2020 zijn maatregelen opgenomen die worden uitgevoerd door het onderwijs, maar er zijn ook maatregelen die de gemeenten (RMC) uitvoeren.

Werkwijze verminderen uitval op MBO-niveau 3 en 4

De pilot die door RMC Venlo in het schooljaar 2018-2019 is uitgevoerd had als doel om de voortijdige schooluitval op MBO-niveau 3 en 4 te verminderen.

Hiervoor zijn met de sectoren Economie en Zorg&Welzijn praktische werkafspraken gemaakt om de (dreigende) voortijdig schoolverlater in een zo vroeg mogelijk stadium met een RMC-consulent in contact te brengen. Het betrof studenten van 18 jaar of ouder uit de RMC-subregio Venlo (Venlo, Beesel en Peel en Maas).

In schooljaar 2019-2020 is de werkwijze op niveau 3-4 allereerst uitgebreid naar studenten uit de hele regio 38 (de overige RMC-gemeenten haken aan) binnen de sectoren Economie en Techniek (Gilde Hagerhofweg Venlo) en Zorg&Welzijn en Wellness&Beauty (Gilde Groenveldsingel Venlo). Deze uitrol is binnen de reguliere werkzaamheden van RMC uitgevoerd.

De pilot wordt in de komende jaren stapsgewijs nog verder uitgerold over de andere locaties en sectoren van Gilde Opleidingen en Citaverdecollege in regio 38. Deze verdere verbreding maakt opnieuw onderdeel uit van een van de maatregelen in het nieuwe VSV-programma voor de jaren 2020-2024. Tevens bekijken we in deze nieuwe maatregel in hoeverre over deze werkwijze ook afspraken gemaakt kunnen worden met een aantal ROC's in de aangrenzende regio's, waar veel jongeren uit regio 38 onderwijs volgen.

Persoonlijke arrangementen/actietafel Jongeren in een kwetsbare positie (regio Venlo/Venray)

De actietafel dient als een vangnet voor vastgelopen casussen waarbij een doorbraak gerealiseerd moet worden. De "vaste" deelnemers zijn gemeente Venlo en Venray (RMC uitvoering, RMC coördinatie en beleid jeugd en onderwijs), buurtteam Venlo, Sociaal Wijkteam Venlo en jongerencoach Peel en Maas (expertise zorg), arbeidstoeleiding (doelmatigheidscoach doelgroepjongeren), Regisseur Jeugdoverlast gemeente Venlo, Gilde Opleidingen, Citaverdecollege, PRO/VSO. Verder kunnen andere deelnemers worden uitgenodigd als een casus hierom vraagt.

In totaal hebben vier overleggen plaatsgevonden onder leiding van een onafhankelijk voorzitter. Twee overleggen zijn afgezegd vanwege het ontbreken van nieuwe casuïstiek in combinatie met de Corona-maatregelen.

Er zijn dit schooljaar slechts 3 casussen besproken. In de laatste actietafel is mede daarom nagedacht over de toekomst van de actietafel. Deelnemers gaven aan dat partners elkaar al buiten de actietafel om weten te vinden als een casus daarom vraagt. De inhoudelijke bespreking hoeft daarmee niet meer te wachten tot de datum van een geplande actietafel. Elkaar kennen en van elkaar leren werd als zeer waardevol ervaren. Voorgesteld is om de actietafel in deze vorm op te heffen. Wel wordt bekeken op welke wijze er jaarlijks met elkaar contact kan zijn, bijvoorbeeld in de vorm van een netwerkbijeenkomst.

Daarnaast hebben twee vergaderingen van de werkgroep plaatsgevonden, waarin overleg en afstemming plaatsvond tussen Actietafel Thuiszitters (onder verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband VO Noord) en Actietafel Jongeren in een kwetsbare positie. Daarin is afgesproken dat het opheffen van de actietafel Jongeren in een kwetsbare positie en het vervolg van de actietafel Thuiszitters na de zomervakantie nog in de Beleidsgroep Samenwerking Onderwijs en Gemeenten (BSOG) wordt voorgelegd.

Intergripmodule overstap MBO-MBO

De overstapmonitor VMBO-MBO van Intergrip is uitgebreid met jongeren die overstappen van MBO naar MBO. Van de jongeren die uitgeschreven zijn uit een MBO-opleiding van Gilde Opleidingen of Citaverdecollege in onze regio, wordt de vervolgstap gemonitord. Heeft de jongere zich aangemeld voor een nieuwe opleiding en is hij ook daadwerkelijk aangenomen en gestart (monitoring door VSV-makelaars en leerplicht/RMC)? Of zet een jongere (eerst) een andere stap, bijvoorbeeld naar werk, hulpverlening (monitoring RMC). De toegevoegde waarde van deze module wordt pas goed zichtbaar op het moment dat meerdere regio's ermee gaan werken. Dan kunnen namelijk ook overstappers van ROC's buiten de regio eerder in beeld komen. Goede werkafspraken tussen onderwijs en gemeenten moeten dan gemaakt worden. Op dit moment is nog niet duidelijk of en zo ja welke regio's deze module gaan inzetten. Vanuit de projectleiding wordt dit gemonitord. De module blijft, in afwachting van de ontwikkelingen buiten de regio, onderdeel van het nieuwe VSV-programma.

PROGRAMMA REGIONALE AANPAK VOORTIJDIG SCHOOLVERLATEN 2020-2024

Het uitgangspunt van het kabinet voor de vervolgaanpak 2020-2024 is dat jongeren tot 23 jaar op school zitten, een baan hebben of een traject van leren en werken volgen. Waar nodig krijgen jongeren in combinatie hiermee een zorgaanbod. Daarbij is het uitgangspunt dat zoveel als mogelijk jongeren een diploma op minimaal niveau startkwalificatie behalen. In de praktijk betekent dit:

- blijvend inzetten op voorkomen voortijdig schoolverlaten (preventie; verzuimaanpak)
- monitoren van alle jongeren tot 23 jaar zonder startkwalificatie en (organiseren van) ondersteuning richting onderwijs, arbeid en zorg (curatie; nieuwe en oude VSV-ers)

- domein overstijgende aanpak om te komen tot een sluitend vangnet voor jongeren in een kwetsbare positie/ minder zelfredzame jongeren
- inzetten op arrangementen als terugleiden naar school of het behalen van een startkwalificatie niet haalbaar is
- een voorziening per regio waar onderwijs en zorg gecombineerd worden voor jongeren die ernstige persoonlijke problemen ondervinden
- onderwijs en gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor een sluitende keten.

In het regionale programma 2020-2024 worden maatregelen uitgewerkt, die betrekking hebben op:

1. Voorkomen van nieuwe VSV-ers
2. Aanbieden van extra ondersteuning aan overbelaste jongeren
3. Jongeren in een kwetsbare positie (VSO,PRO, Entree (MBO1) en MBO2)

De maatregelen worden ook de komende programmaperiode uitgevoerd binnen het onderwijs, binnen gemeenten (RMC) of door onderwijs en gemeenten gezamenlijk.

Nieuw is verder dat het ministerie aanvullend vraagt een streefcijfer voor de regio op te stellen, waarmee de landelijke ambitie van maximaal 20.000 nieuwe VSV-ers in 2024 gehaald kan worden.

In dit jaarverslag wordt gedurende de looptijd van het nieuwe regionale programma steeds informatie verstrekt over de (voortgang van de) maatregelen waarbij de gemeenten betrokken zijn.

FOCUS

- Het voorkomen van nieuwe voortijdige schoolverlaters
- Het bieden van ondersteuning aan overbelaste jongeren
- Het bieden van ondersteuning aan kwetsbare jongeren in de overstap naar onderwijs of naar arbeid
- Een succesvolle en nog meer integrale VSV-aanpak in RMC-regio 38
- Meten en delen = weten

PROGRAMMA Regionale aanpak 2020 - 2024

VSV
NOORD- EN MIDDEN LIMBURG

MISSIE

Jongeren begeleiden op hun uniek pad naar kansrijke deelname aan de samenleving en in staat stellen om de verantwoordelijkheid te nemen om hun eigen toekomst vorm te geven.

- 1 Loopbaanoriëntatie vo-mbo
- 2 Sluitende overgang/voortgang vo-mbo
- 3 Aanpak anderstaligen vo-mbo
- 4 RMC Casemanagement
- 5 Inrichten Knooppunten vo, vso en mbo
- 6 Extra ondersteuning waar nodig
- 7 Ondersteuning begeleiding jongeren in kwetsbare positie

Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)

EEN GEZAMENLIJK PLAN VOOR IEDER KIND

Ingrado, Stichting Halt, het OM en de Raad voor de Kinderbescherming hebben de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) ontwikkeld vanuit de volgende gedeelde visie:

- I** Het doel van de aanpak is terug-/toeleiding naar een passend onderwijs-programma
- II** Vroegtijdige inzet van (jeugd)hulp bij verzuim staat voorop
- III** Ketensamenwerking draagt bij aan een effectieve aanpak van schoolverzuim
- IV** De aanpak is licht waar het kan en zwaar(der) waar het nodig is, maatwerk dus

ONTWIKKELINGEN LEERPLICHT EN RMC 2019-2020 EN VERDER

DOORONTWIKKELING METHODISCHE AANPAK SCHOOLVERZUIM (MAS)

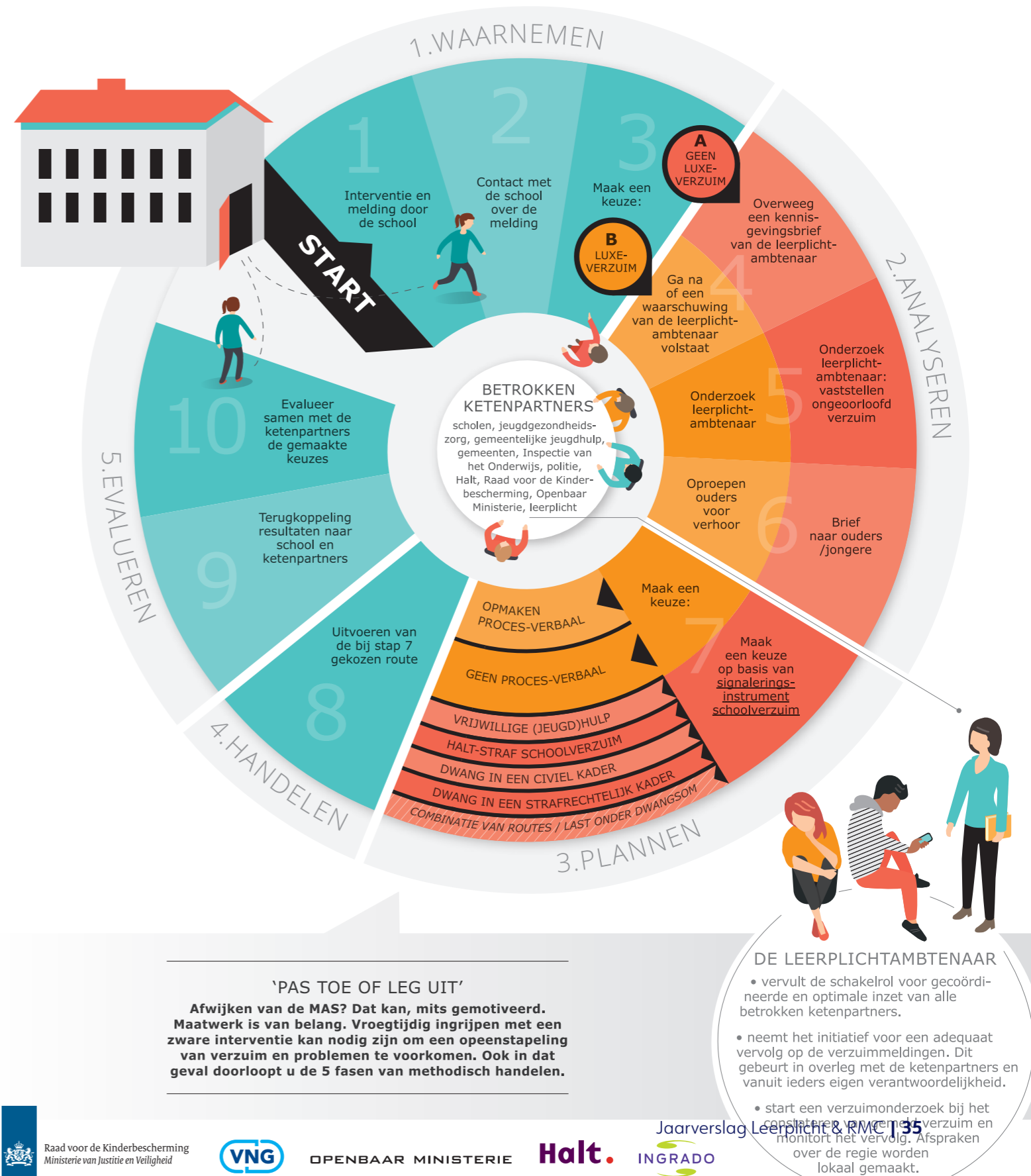
In het voorjaar van 2017 is de methodische aanpak schoolverzuim ontwikkeld ter vervanging van de strafrechtelijke aanpak schoolverzuim. De MAS is een richtlijn voor de aanpak van ongeoorloofd schoolverzuim. Hierbij wordt altijd eerst gekeken naar de mogelijkheden van inzet van zorg en ondersteuning bij het terugdringen van ongeoorloofd schoolverzuim. De verschillende betrokken partijen (HALT, Openbaar Ministerie, Raad voor de Kinderbescherming en de branchevereniging Ingrado) zijn steeds bezig om de MAS te actualiseren. Inmiddels is het werken via de MAS een onderdeel geworden van de permanente her- en bijscholing voor buiten gewoon opsporingsambtenaren (BOA's) leerplicht. Ingrado heeft geïnventariseerd of er binnen de RMC's ook behoefte is aan een MAS. Dit wordt komend schooljaar door Ingrado verder opgepakt en in samenspraak met de RMC's uitgewerkt (zie infographic pagina 35).

TOEGANG VAVO VOOR 17-JARIGEN

Sinds schooljaar 2018-2019 is het bij wet mogelijk gemaakt dat ook 17-jarigen die niet meer staan ingeschreven op een VO-school, kunnen worden doorverwezen naar het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (VAVO). Voorwaarde is dat de leerling in het betreffende studiejaar 18 jaar wordt. Dit is alleen mogelijk als de jongere door de gemeente in het kader van het voorkomen en bestrijden van VSV, is doorverwezen. Het gaat hierbij niet om formele toestemming. Het betreft een doorverwijzing ter voorkoming en bestrijden van VSV. Omdat de leerling nog geen 18 jaar is, verzorgt in onze regio leerplicht en niet RMC de doorverwijzing. Omdat in de wet niet is voorgeschreven hoe de gevraagde toestemming moet worden vormgegeven, heeft Ingrado hiervoor een handleiding opgesteld. Aan de hand van deze handleiding is in samenspraak met het VAVO Venlo/Roermond een formulier opgesteld dat in de regio Noord- en Midden-Limburg vanaf schooljaar 2020-2021 voor de toestemming gebruikt gaat worden.

WET REGISTER ONDERWIJSDEELNEMERS (WRO)/BESLUIT VERZUIMMELDING

Het Besluit Verzuimmelding regelde sinds januari 2014 welke gegevens van een verzuimende leerling tussen onderwijs en leerplicht/RMC via het verzuimloket (DUO) mochten worden uitgewisseld. Met het in werking treden van de WRO op 1 augustus 2020 is dit Besluit op 1 juli 2020 komen te vervallen. De WRO kent een beperktere set gegevens welke gedeeld mogen worden dan het Besluit Verzuimmelding (bijvoorbeeld geen contactgegevens zoals een telefoonnummer of mailadres, geen andere verblijfplaats dan die waarop ingeschreven in de Basisregistratie Personen). Een oproep van Ingrado om deze gegevens ook in de WRO op te nemen, is door het ministerie niet overgenomen. Om in de toekomst nog steeds zo snel mogelijk in contact te kunnen komen met een verzuimende leerling of diens ouder(s)/ verzorger(s), gaan we in de regio onderzoeken op welke manier de uitwisseling van contactgegevens tussen onderwijs en leerplicht/RMC kan blijven plaatsvinden. Dit zal in nauwe samenwerking met de privacy-officers van gemeenten en onderwijs gebeuren.

VOORZIENING VROEGTIJDIGE AANMELDING (VVA)

In de Wet vroegtijdige aanmelddatum en toelatingsrecht MBO is een landelijke aanmelddatum van 1 april in het MBO ingevoerd en de plicht voor VO-scholen en MBO-instellingen om een beperkt aantal gegevens over aanmeldingen van leerlingen in het MBO met elkaar en met gemeenten uit te wisselen. Het doel van de wet is de overgang naar het MBO verder te verbeteren, onder andere door een zoveel mogelijk sluitende landelijke informatievoorziening in te richten. Deze moet bijdragen aan het terugdringen van voortijdig schoolverlaten (VSV). Kort samengevat dienen de VO-scholen aan de gemeenten te melden welke leerlingen naar verwachting een MBO-opleiding gaan volgen en de MBO-instellingen dienen de status van de aanmelding van deze leerlingen te melden aan de VO-scholen en aan de gemeenten. Om deze uitwisseling van gegevens te ondersteunen, is een ICT-informatiesysteem, de voorziening vroegtijdige aanmelding (VVA), ontwikkeld.

De VVA treedt per 1 september 2020 in werking. Vanaf dat moment zijn alle scholen uit het voortgezet onderwijs (inclusief het praktijkonderwijs), het voortgezet speciaal onderwijs en de MBO-instellingen wettelijk verplicht hun gegevens over de leerlingen die de overstap naar het mbo gaan maken en de stand van zaken rondom aanmeldingen en inschrijvingen, te delen met deze voorziening. Elke gemeente heeft een leerplichtadministratiesysteem dat kan worden aangesloten op het koppelpunt gemeenten. De gemeente ontvangt via de VVA alleen informatie over het verloop van de aanmelding van een leerling in het MBO op het moment dat deze aanmelding niet tot een inschrijving leidt/dreigt te leiden.

De bestaande regionale informatiesystemen (in onze regio Intergrip) hebben ook andere functies dan de uitwisseling van gegevens over de aanmelding. Zo worden hierin alle statussen (dus ook de aanmeldingen die zonder "hobbels" tot een inschrijving leiden) geregistreerd en bestaat de mogelijkheid om extra informatie over de leerling mee te geven. In onze regio zijn we tevreden over Intergrip en de mogelijkheden die het systeem biedt. We gaan komend schooljaar ondervinden wat de invoering van de VVA in de praktijk betekent voor zowel onderwijs als gemeenten en bekijken in het kader van het programma Regionale aanpak VSV welke afspraken we hierover, zowel qua werkwijze als wat betreft het gebruik van Intergrip, moeten maken.

INTERDEPARTEMENTAAL BELEIDSONDERZOEK JONGEREN MET EEN AFSTAND TOT DE ARBEIDSMARKT (IBO JMAA) IN RELATIE TOT HET WERKVELD VAN RMC

Het overgrote deel van de Nederlandse jongeren treedt toe tot de arbeidsmarkt na het volgen van onderwijs. Aan de andere kant zijn er ongeveer 300.000 jongvolwassenen tussen de 16-27 jaar met een afstand tot de arbeidsmarkt. Zij vinden niet (zonder problemen) een baan. Een interdepartementaal beleidsonderzoek (IBO) heeft de hindernissen in kaart gebracht en in oktober 2019 verbetervoorstellen aan de minister gedaan. Als belangrijkste knelpunten zijn genoemd:

- een goede ketenaanpak met langetermijnvisie ontbreekt;
- JmAA raken te vaak uit beeld;
- beleidsinzet te vaak eenzijdig vanuit één domein;
- zelfredzaamheid van jongeren wordt overschat.

De volgende oplossingsrichtingen zijn aangegeven:

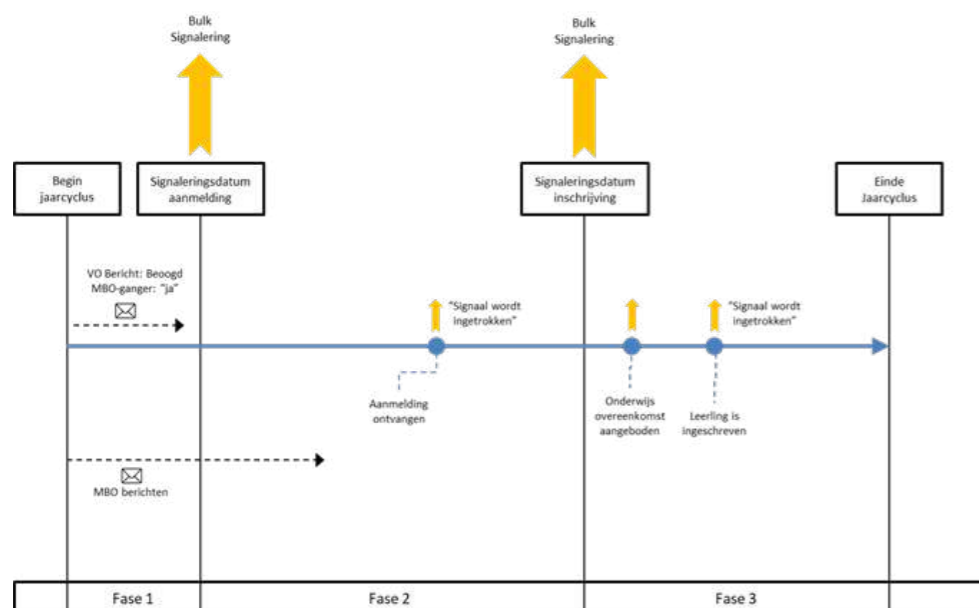
- zorg voor een integrale wettelijke verantwoordelijkheid bij één partij, namelijk de gemeenten en neem spiegelbepalingen in aanverwante wetgeving op;
- zorg voor een goede monitorings- en signaleringsfunctie en breidt de functie van RMC uit tot een bredere monitorings- en makelaarsrol;
- zorg voor een goede begeleiding en coaching;
- stimuleer maatwerk.
- Een vijfde oplossingsrichting vraagt aandacht bij gemeenten en netwerkpartners voor duurzame participatie.

De minister heeft in haar reactie op de uitkomsten van het onderzoek aangegeven dat het kabinet in lijn met de onderzoeken inzet op drie sporen:

- integrale ondersteuning van jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt;
- jongeren in beeld hebben en houden;
- jongeren duurzaam naar werk begeleiden.

Diverse maatregelen worden hiertoe verkend en uitgewerkt.

“Laat Trail” – Geen tijdige aanmelding, geen tijdige inschrijving

WETSVOORSTEL VERLENGDE KWALIFICATIEPLICHT

Met het wetsvoorstel wordt het voor gemeenten mogelijk om de verlengde kwalificatieplicht in te zetten. Hiermee worden jongeren van 18 tot 21 jaar verplicht om naar school te gaan totdat zij 21 jaar worden of tot aan het behalen van een startkwalificatie. Indien de jongere zich niet houdt aan de verlengde kwalificatieplicht, dan kan de gemeente een boete opleggen. De verlengde kwalificatieplicht wordt niet landelijk ingevoerd, maar alleen op aanvraag van gemeenten. We achten hierbij regionale uniformiteit wenselijk en gaan hierover met de regiogemeenten in gesprek. Na 4 jaar wordt de wet geëvalueerd. In september 2020 sluit de internetconsultatie.

WETSVOORSTEL AANPAK MEERVOUDIGE PROBLEMATIEK SOCIAAL DOMEIN (WAMS)

De wetten in het sociaal domein geven gemeenten de opdracht breed en integraal te werk te gaan. Om een goed beeld te krijgen van de problematiek rond een persoon die hulp vraagt, moeten de verschillende betrokken professionals met elkaar contact kunnen hebben en persoonsgegevens bij elkaar kunnen brengen. Maar om persoonsgegevens uit meerdere domeinen bij elkaar te brengen, is vanuit privacywetgeving een wettelijke grondslag een voorwaarde. En die is er op dit moment niet, stelt de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). De losse wetten hebben wel regels over taken van gemeenten en gegevensverwerking, maar daarmee zijn er nog geen regels over de integrale en gecoördineerde aanpak door gemeenten. Dit wetsvoorstel moet bijdragen aan een betere zorg voor inwoners met meervoudige problematiek. Het wil daarvoor een duidelijke taak regelen voor gemeenten om in concrete gevallen te komen tot een integrale en gecoördineerde aanpak. Het wil ook meer duidelijkheid geven over het verwerken van persoonsgegevens tussen betrokken instanties. Tevens regelt het een duidelijk taak voor gemeenten om zorg te dragen voor een meldpunt voor inwoners met niet-acute zorgen over zichzelf of een ander. Het wetsvoorstel stelt gemeenten straks in staat om de Wmo 2015, de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening in samenhang met elkaar uit te voeren. Ook wordt betere samenwerking mogelijk met aangrenzende domeinen als zorg, onderwijs (waaronder ook leerplicht en RMC) en wonen. Inmiddels is de internetconsultatie op het wetsvoorstel gesloten. De inwerkingtreding van de wet wordt vooralsnog niet op korte termijn voorzien (verwachting).

VOORSTEL WIJZIGING LEERPLICHTWET 1969 VRIJSTELLING BIJ LICHAAMELIJKE OF PSYCHISCHE GRONDEN

Aanleiding:

Het aantal vrijstellingen dat op grond van artikel 5 sub a, van de Leerplichtwet 1969 is ontstaan is de afgelopen jaren gestegen. In opdracht van OCW heeft Regioplan onderzocht wat de achtergrond van deze stijging is. Een belangrijke conclusie van dit onderzoek was dat de huidige procedure een te beperkte procedure is. Die is volledig gericht op de lichamelijke of psychische kenmerken van kinderen en jongeren, terwijl het betrekken van de onderwijskundige benaderingswijze, die nu niet betrokken wordt, wel als een aanvulling wordt beschouwd.

Het aantal vrijstellingen dat ontstaat op grond van artikel 5 sub a, van de Leerplichtwet 1969 is de afgelopen jaren landelijk gestegen. Dit betekent dat meer kinderen niet naar school gaan. Dit staat haaks op het uitgangspunt dat alle kinderen naar school behoren te gaan. De vrijstelling is bedoeld voor specifieke gevallen, maar kan niet voor andere doeleinden worden ingezet dan is omschreven in de wet. Er is behoefte aan meer flexibiliteit en maatwerk. In de praktijk zijn er veel kinderen van wie duidelijk is dat ze voor meerdere jaren vrijgesteld moeten worden van de leerplicht, maar voor wie een permanente vrijstelling geen recht doet aan de ontwikkelingsmogelijkheden van het kind. Bovendien doet een permanente vrijstelling geen recht aan de ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en zorg, waardoor steeds meer maatwerkoplossingen mogelijk worden.

Doel:

Het wetsvoorstel heeft tot doel ervoor te zorgen dat een vrijstelling op grond van artikel 5 sub a van de Leerplichtwet, alleen wordt afgegeven, als dit het beste aansluit bij het kind. Om dat doel te bereiken, wordt in dit wetsvoorstel vastgelegd dat de arts die beoordeelt of een kind psychisch of lichamelijk niet geschikt is om onderwijs te volgen, ook altijd een advies vanuit een onderwijskundige benaderingswijze tot zijn beschikking heeft bij zijn afweging. Het 2e doel van het wetsvoorstel is dat ruimte geboden wordt voor het in acht nemen van de ontwikkelingen in het onderwijs en in de zorg bij het ontstaan van de vrijstelling. Het voorstel is om de huidige tweedeling tussen enerzijds de vrijstelling voor een jaar en anderzijds de vrijstelling voor de duur van de gehele leerplichtige leeftijd, te laten vervallen. Met deze twee aanpassingen wordt beoogd dat meer kinderen en jongeren naar school kunnen gaan.

Wat er verandert:

De adviesrol die het samenwerkingsverband krijgt past bij de huidige rol en wettelijke taak die het samenwerkingsverband heeft om te zorgen voor dekkend onderwijsaanbod in de regio. De rol die ze in dit wetsvoorstel toebedeeld krijgen sluit aan bij deze bestaande taakinvulling. Omdat de adviesrol van het samenwerkingsverband vormvrij is gelaten in dit voorstel, is het aan het samenwerkingsverband om het advies op te stellen en aan de arts te geven. De regierol op het proces die door het college van burgemeester en wethouders wordt ingevuld, sluit aan bij de huidige praktijk. De rol wordt bevestigd in dit wetsvoorstel en daarmee verandert er niet tot nauwelijks iets voor het college van burgemeester en wethouders. Van het college wordt gevraagd advies aan te vragen bij het samenwerkingsverband. Voor ouders of verzorgers zal het in enkele gevallen betekenen dat zij niet meer eenmalig een vrijstelling aanvragen voor de gehele leerplichtige leeftijd, maar tussentijds opnieuw een vrijstelling aanvragen. Voor andere ouders of verzorgers betekent dit dat zij dit juist minder vaak moeten doen, omdat de vrijstelling langer dan een jaar geldig is. Voor artsen betekent het wetsvoorstel dat zij het advies van het samenwerkingsverband moeten betrekken bij het opstellen van de verklaring.

De internetconsultatie voor het wetsvoorstel stond gepland voor schooljaar 2019-2020 maar is verschoven naar het najaar van 2020. Het is op dit moment nog onduidelijk of het wetsvoorstel in de huidige vorm aangenomen zal worden en zo ja, per wanneer de wetswijziging in zal gaan.

COLOFON

Eindredactie

Juliette Knapen
Marjo Hendriks
Jolanda Dings
Magreet Willemsen

Vragen? Suggesties?
leerplicht.rmc@venlo.nl

